

ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ವಲಯ ಸುಧಾರಣೆ ಯೋಜನೆ
(ನಿರಂತರ ನೀರು)

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ವಲಯ ಸುಧಾರಣೆ ಯೋಜನೆಯು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ (ವಾರದ ಎಲ್ಲಾ 7 ದಿನಗಳಲ್ಲೂ, 24 ಘಂಟೆಗಳೂ) ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ “ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ವಲಯ”ಗಳಲ್ಲಿ (Demonstration Zones) ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ತಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಹಾಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗೊಳಿಸಿ, ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ನೀರು ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.

ಇದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ನೀರಿನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದ ಯಶಸ್ಸನ್ನಾಧರಿಸಿ, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಧೀರ್ಘಾವದಿಯ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯಲಿದ್ದು, ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಗಣನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯಾಗಲಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂದರೆ ಹಾಲಿ ಸಗಟು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ದಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನೀರು ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೋರಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ನೀರಿನ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ (Pressure) ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಅನಿಮಿಯತವಾಗಿದೆ. ಹಾಲಿ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಲ್ಲ (ಅಂದರೆ ಯಾವ ತರಹದ ಕೊಳವೆಗಳು, ಕೊಳವೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಖಚಿತವಾದ ನಕಾಶೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ)

ಅಲ್ಲದೇ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ (Connection) ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಬಿಲ್ ತಯಾರಿಕೆ, ಕರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸದಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನ ಸಗಟು ಸಾಗಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕೊಳವೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿತರಣಾ ಕೊಳವೆಗಳು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸೋರಿಕೆ ಗಮನಿಸಲಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶೇ 40 - 50 ರಷ್ಟು ಸೋರಿಕೆ ಇರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹಾಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೋರಿಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಈ ರೀತಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಮೂಲಗಳಿಂದ ನೀರು ತರುವುದು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಘಟಕದ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ನೀರು ಸೋರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೊಸ ಜಲಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಗಟು ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕ್ವಾಸಿಪ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ, ಈಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಜ್ಞ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಆದರೆ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆಯಾ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳದೇ ಆಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಕರವನ್ನು ಆಯಾ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಆಪರೇಟರ್‌ಗೆ (ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ) ಈ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಪೈಕಿ, ಶೇ 40 ರಷ್ಟು ಶುಲ್ಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಆಧರಿಸಿದ್ದು, ಈ ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು. ನಿರಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಅವಧಿ ಸುಮಾರು 4 ವರ್ಷಗಳು (2 ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅವಧಿಯು ಸೇರಿದಂತೆ).

ನಿರಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರು ನೀರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಗಾಬರಿ ಪಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ಇತರ ಎರಡು ನಗರಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ

ಬಳಕೆಯಾಗಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನಿಂದಾಗಿ ನಗರದ ಇತರೇ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸದರಿ ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಗಟು ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಆದ್ಯತಾ ಹೂಡಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ನಗರಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಿರುವ ಆದ್ಯತಾ ಹೂಡಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಭೀಮಾ ನದಿಯಿಂದ ಈಗಿರುವ ಸಗಟು ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಪ್ರಮಾಣವು ಸುಮಾರು 2 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಗರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ನಗರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಪುರಸಭೆಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತರೇ ರಾಜ್ಯಗಳು ಈ ಹೋಸ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಹೊಸರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
